

Protokół obrad sejmowych

z dnia 25. kwietnia 1861.

Posiedzenie otworzył Xiążę Marszałek o godzinie pół do jedynastej przed południem, po zgromadzeniu się posłów w liczbie 143, w przytomności komisarza rządowego radcy nadwornego Wgo Jasińskiego.

Odczytany protokół obrad sejmowych z dnia 24. kwietnia 1861 w całej treści uznanym został.

Na wniosek sprawozdawcy sekcji V. komisji do sprawdzenia wyborów ustanowionej, posła Ławrowskiego, uznano ważność wyboru Łazarza Dubsza w mieście Kołomyi, którego to powyższy poseł, równie też jak poseł Pawęcki przyrzeczenie daniem ręki Xięciu Marszałkowi złożyli.

Z porządku dziennego przystąpił poseł Krzczunowicz do sprawozdania nad wnioskiem o katastrze posła Rogawskiego i Wielogłowskiego następującej treści:

„W n i o s e k.

Z uwagi,

że cała czynność nowego katastralnego pomiaru w kraju naszym przeprowadzona przez urzędników niekrajowców, a więc nieobeznanych ani z tutejszemi stosunkami, ani z krajowem rolnictwem, w praktyce wszędzie niemal okazała się niedokładną, a oszacowania z dochodów gruntu przesadzone; przezco w swoim czasie przy wymierzaniu gruntowego podatku własność gruntowa przez zwiększenie gruntowego podatku, większe jeszcze niżeli teraz będzie musiała ponosić ciężary, pod którymi i tak już teraz upada, na co niejednokrotnie choć bezskutecznie, z różnych stron a zwłaszcza przez obydwaj krajowe Towarzystwa rolnicze zwracana była uwaga Wysokiego Ministerjum w czynionych w tym celu przedstawieniach;

z uwagi,

aby wszystkim grutowym posiadaczom przynieść ulgę, i zabezpieczyć na przyszłość od upadku tak ich, jakoteż i rolne gospodarstwo,

Prześwietna Izba raczy uchwalić:

1. Sejm krajowy poleca przyszłemu, wybrać się mającemu Wydziałowi sejmowemu, aby sprawę katastru i oszacowania gruntowego wzięwszy pod ścisłą rozwagę, zbadał dokładnie, a na pierwszym następnem zgromadzeniu sejmowem — aby podał wygotowany stosowny projekt do przedstawienia rządowi koniecznych zmian w tej mierze.

2. Sejm krajowy uczyni przedstawienie — żeby aż do czasu mającego się podać przez przyszły Sejm projektu W. Rząd raczył wstrzymać wszelkie dalsze czynności katastralne i oszacowania gruntowego.

Karol Rogawski m. p., Adam Potocki m. p., Józef Baum m. p., Leon Skorupka m. p., Walery Wielogłowski m. p., Józef Piasecki m. p., Dr. Szymon Samelsson m. p., Alexander Dzieduszycki m. p.“

„W n i o s e k n a g l ą c y.

Władze, które przed niedawnymi czasy, same i absolutnie wszelkie kwestye sporne w Administracyi rozstrzygały, odstępują już w części od tego systematu, przywołując do ważniejszych komisji mężów zaufania, którzyby z władzą pracę i odpowiedzialność dzielali, i tak władze składają teraz po obwodach komisye i z urzędników

i obywateli złożone, do rozpoznawania zażaleń czyli tak zwanych reklamacyj naprzeciw katastralnym pomiaram i oszacowaniom gruntów, które ulegną na podstawie tego szacunku upodatkowaniu.

Obywatele w komisjach winni być niejako obrońcami interesowanych czyli opodatkowanych; wypływa więc z natury rzeczy, iż mając bronić, muszą też obywatele ci być odziani zaufaniem tych, których bronią i reprezentują. To zaufanie współobywateli osłabia się samemże przez władzę powołaniem, i dlatego koniecznym jest, aby obywatele do tej komisji powołani, wychodzili z wolnego wyboru tych właśnie, których rzecznikami być mają.

Dla tego wnoszę, aby Wysoka Izba przedstawiła c. k. Namiestnictwu konieczność zarządzenia :

aby władze, ustanawiając komisye do rozpoznania zażaleń przeciw katastralnym pomiarem i oszacowaniu gruntu, nie powoływały samowolnie i ze swego ramienia obywateli jako mężów zaufania, ale raczej stosując się do zmiany całego systematu politycznego Państwa zarządzali wybory, w którychby obywatele jako strony interesowane sami oznaczyć mogli swoich obrońców.

Lwów 22. kwietnia 1861.

Walery Wielogłowski m. p. poseł z gmin wiejskich, *Leon Skorupka m. p.* poseł Krakowski, *Karol Rogawski m. p.* poseł Gorlicki, *Dr. Szymon Samelson m. p.* poseł z Krakowa, *R. Bartynowski m. p.*, *Dr. Nikodem Bętkowski m. p.*, *Wincenty Kirchmajer m. p.*, *Józef Piasecki m. p.*, *Benoe m. p.*“

Sprawozdawca komisji specjalnej poseł Krzeczunowicz przedstawił następujący wniosek :

Opierając się na powodach w załączonym Memoryale zawartych, wnoszę aby W. Sejm raczył zamienić w uchwałę następujący motywowany

„W n i o s e k.

Zważywszy, że instrukcja do przeprowadzenia katastralnego szacunku gruntów, pisana w r. 1826. dla Niższej Austrii, w wielu punktach nie może być zastosowaną w Galicyi w r. 1860, zatem pewnych a ważnych zmian potrzebuje ;

zważywszy dalej :

że szacunek katastralny, wbrew najwyższemu przepisowi §. 10. najwyższego patentu z 23. grudnia 1817. wykonuje się przez ludzi nieznających gospodarskich stosunków naszego kraju, a nawet po większej części nierozumiejących języka jego mieszkańców ;

zważywszy :

że taki szacunek musi być mylny, i musi spowodować nierówność w rozkładzie podatków, i pokrzywdzenie naszego kraju naprzeciw innym krajom koronnym ;

zważywszy :

że ani reklamacye, ani żadne inne sprostowania nie są w stanie poprawić takiego szacunku ;

zważywszy nakoniec :

że terazniejsze prace około szacunku katastralnego bardzo wiele kosztują a nie są przydatne do zamierzonego celu ; postanawia zgromadzenie Sejmowe :

1. przedłożyć sankcyi Najjaśniejszego Pana uchwałę : ażeby dalsze niepożyteczne prace około szacunku katastralnego w Galicyi zostały przerwane ;

2. polecić Wydziałowi sejmowemu aby sprawę katastralnego szacunku gruntów dokładnie zbadał, i odnoszący się do tej sprawy projekt Sejmowi przedłożył.

Kornel Krzeczunowicz m. p.“

Poseł Marek Dubs uczynił dodatek do wniosku Krzeczunowicza następującej treści :

„Podając do Najjaśniejszego Pana prozbę w sprawie katastralnej chciałbym aby zarazem w tem podaniu była mowa o opodatkowaniu w ogólności, i o sposobie wymiaru podatków w szczególności, — lub gdyby tych przedmiotów łączyć niemożna było, pozwałam sobie wniosek, aby w przedmiocie podatków uciążliwych osobną podać prozbę; inaczej bowiem miałoby to pozór, iż li tylko sprawa katastralna i wynikające z tego katastru podatki są uciążliwe, przeciw innym zaś podatkom niema nic nadmienić.“

Któren to dodatek poparty i na wniosek posła Krzeczunowicza zgodnie z wnioskodawcą do komisji specjalnej odesłanym został.

Poseł Wielogłowski wniósł następujący dodatek:

„Ze względu na to, że w obwodzie Krakowskim, to jest w dawnym okręgu wolnego miasta Krakowa, nowy kataster już od roku 1852 jest zaprowadzony, upraszać o jak najspieszniejszą rewizję czynności katastralnych w tym obwodzie dokonanych, celem oparcia jej na sprawiedliwych zasadach.“

Poseł Potocki wniósł poprawkę następującej treści:

„Ponieważ przy wielu uchwałach sejmowych pominiętą została formułka, ażeby takowe przedłożyć do sankcyi Najjaśniejszego Pana, jakkolwiek z natury rzeczy, najwyższej sankcyi ulegały, dla uchylenia nieporozumień w tym względzie uznać: że przedłożenie do sankcyi Najjaśniejszego Pana, tyczy się wszystkich podobnych uchwał sejmowych.“

Poprawka ta przez wymienionego posła cofniętą została.

Wniosek komisji specjalnej przez sprawozdawcę Krzeczunowicza przedstawiony jednogłośnie w zupełności przyjętym został.

Następnie dodatek posła Wielogłowskiego w całej treści jednogłośnie przyjętym został.

Sprawozdawca komisji specjalnej poseł Smarzewski przedstawił wniosek pod względem zmian w statucie i w ustawie wyborczej w następującej treści:

„Wniosek do Izby sejmowej Król. Galicyi i W. Księztwa Krakowskiego.

Wysoka Izba Poselska!

Ustawą zasadniczą rozwoju i bytu politycznego każdej po szczególe prowincyi jako i całej Monarchii ces. austriackiej należy uważać dyplom Najmiłościwszego nam Monarchy z dnia 20. października 1860, jak skoro takowy Monarcha za obowiązujący wszystkich, za obowiązujący siebie i swych następców orzekł, — statut przeto organiczny z dnia 26. lutego 1861 rozwijający postanowienia dyplomaty w niczem nie mógł ubliżać ani krzyżować myśli i woli prawa zasadniczego, prawa wszystkim ludom nadanego.

Jakoż:

1. Dyplom ces. z dnia 20. października 1860 r. w oddziale I. najdobitniej wskazał: że władza prawodawcza czyli władza stanowienia lub zmienienia ustaw i praw należy do samego Monarchy, za współdziałaniem Sejmów prowincjonalnych czyli krajowych; — w oddziale II. orzekł: że prawo stanowienia nowych podatków jakoteż przedmioty dotyczące skarbu, monet, ceł, banku, poczt, telegrafów i służby wojskowej należy również do Monarchy ale za współdziałaniem Rady Państwa; w oddziale zaś III. postanowił, że wszystkie inne przedmioty wewnętrznej administracyi kraju dotyczące, należą do właściwych Sejmów prowincjonalnych czyli krajowych.

Statut zaś organiczny z dnia 26. lutego 1861 władzę prawodawczą przysługującą z oddziału I. dyplomaty cesarskiego wszystkim Sejmom krajowym, przeniósł na jeden Sejm Wiedeński, pomimo, że w dyplomie o ogólnym Sejmie w Wiedniu niema nawet wzmianki, reprezentacją do tegoż Sejmu, z innych prowincyj więcej lub mniej faworyzowaną, co do liczby posłów naznaczył, i to co dyplom cesarski przyjął za zasadę, statut organiczny przyjął za wyjątek, a co w dyplomacie było wyjątkiem, w statucie stało się zasadą — słowem myśl kierująca i dysponująca w dyplomacie była połączona z autonomiją i z federacją wszystkich prowincyj, koncentrujących się w osobie samego Monarchy i jego sankcyi, gdy przeciwnie myśl statutu jest zcen-

tralizowanie wszystkich w Sejmie Wiedeńskim z odjęciem najważniejszego prawa czyli autonomii.

Gdy zaś wedle osnowy §. 19. lit. a) statutu organicznego Sejm krajowy powołany jest do obradowania i czynienia wniosków w przedmiocie ogłoszonych powszechnych ustaw,

Wnosimy przeto :

aby Sejm krajowy Galicyi i W. Księstwa Krakowskiego rewizyę porównawczą dyplomatę cesarskiego z dnia 20. października 1860, ze statutem organicznym z dnia 26. lutego 1861 dopełnił i dopraszał Najmiłościwszego Monarchę naszego o przywrócenie autonomii i władzy prawodawczej Sejmom krajowym w oddziale I. dyplomatę zapewnionej — a następnie o usunięcie centralizacyi w jednym Sejmie Wiedeńskim i przywrócenie federacyi, tymże dyplomatę zapewnionej.

Gdy zaś

2. ułożona reprezentacya w statucie organicznym z dnia 26. lutego 1861 nie jest w równowadze i co do ludności i do interesów prowincyi, bo rolnictwo w trzech częściach, a reszta interesów kraju, jak: rękodzieła, przemysł i handel zaledwie w jednej trzeciej części są reprezentowane przez swych posłów, pomimo że wszystkie te oddziały do równej protekcyi i do równego udziału w Sejmie mają prawo; gdy liczba deputowanych do Sejmów tak prowincjonalnych, jak i do Sejmu Wiedeńskiego nie jest zastosowaną do ogólnej swojej ludności i dla jednej prowincyi więcej, a dla drugiej mniej jest faworyzowaną; — gdy wielu obywateli kraju jak n. p. wszyscy dzierżawcy posiadłości większych wiejskich i Xieża wikaryusze czyli pomocnicy duchowni po wsiach i miastach do równego udziału w reprezentacyi krajowej nie są przypuszczeni;

Wnosimy przeto :

aby Wysoka Izba na zasadzie równowagi interesów krajowych i ścisłej sprawiedliwości, rozważywszy, dopraszała Najmiłościwszego Monarchę, aby statut organiczny z dnia 26. lutego 1861 r. co do reprezentacyi krajowej i liczby posłów w ten sposób zmieniony został:

a) iżby liczba posłów na Sejm odnośnie do ludności każdej po szczególe prowincyi była równa i tażsama dla wszystkich prowincyj monarchii ces. austriackiej, czyli do wewnętrznej ludności w liczbie zastosowaną.

b) Aby odnośnie do różności interesów jakie mają posiadłości wiejskie i miejskie, mniejsze i większe, liczba posłów była równą z każdego rodzaju interesów krajowych, to jest: aby jeżeli stu dwudziestu posłów potrzeba, aby posiadłości wiejskie większe 25ciu, posiadłości wiejskie mniejsze 25ciu, miasta większe 25ciu, miasta mniejsze 25ciu wybierali — oprócz tych, których Akademije naukowe i Konsystorze dyecezyonalne wysyłać na ten Sejm będą.

c) aby dzierżawcy dóbr ziemskich i wikaryusze po wsiach i po miastach do udziału w reprezentacyi krajowej byli przypuszczeni. zarówno z innymi współobywatelami.

d) ażeby poseł w czasie obrad sejmowych i po Sejmie do żadnej odpowiedzialności z tytułu objawionego zdania, lub zabranego głosu nie mógł być podciągnięty.

Józef Piasecki, poseł z obwodu Tarnowskiego.

Po rozpoznaniu powyższego podania P. Piaseckiego przedstawiła specjalna komisya następny Wniosek.

„Wysoki Sejm uchwali:

Wydział sejmowy przedstawi Sejmowi na najbliższem zebraniu projekta do wniosków (st. kr. §. 19. 1)

I. Względem zmian w ordynacyi wyborczej.

II. Projekt względem zmian w statucie krajowym.“

Wniosek ten jednomyślnie przyjęty został.

Poseł Helcel odczytał podanie obywateli Krakowskich względem dowolnego aresztowania i wydalania młodzieży uczącej się z Uniwersytetu.

Po odczytaniu pisma tegoż interpelował poseł Helcel c. k. Wiceprezesa Namiestnictwa WP. Moscha, czyli były słuszne powody do aresztowania i wydalania młodzieży uczącej się w Krakowie, z Uniwersytetu.

Po danej odpowiedzi, że były powody podobnego postępowania, interpelował dalej Poseł Helcel czyli takie surowe i bezwzględne postępowanie jest słuszne i czyli podobna kara jest stosowna, aby młodzieży uczącej się, bez względu i wyroku zagrażać drogę, na której miała się stać zdolną do usług krajowych.

C. k. Wiceprezydent WP. Mosch dał odpowiedź, iż jeżeli Rząd chwilowo za przestępstwa policyjne oddała młodzież z wszechnicy, to czyni to w tym zamiarze, aby zapobiedz zawczasu gorszym następstwom.

Po danej odpowiedzi W. Izba przeszła do porządku dziennego.

Sprawozdawca komisji specjalnej poseł Potocki odczytał następujące wniosienia:

Wysoka Rada Sejmu krajowego!

Pomimo tego, że wysyłamy przez ogół obranego Posła do Wysokiej Rady Sejmu krajowego, któren nas ma we wszystkim zastąpić i w którym zaufanie pokładamy, powodowani jesteśmy nie tylko za sobą lecz za ogółem dla dobra publicznego przemówić i Wysokiej Radzie nasze dolegliwości, które nie tylko obecnie nas dotykają, ale w przyszłości naszych potomków dotykać będą, w następujących punktach w porządku przedstawić, z prośbą, ażeby raczyła takowe pod ścisłą rozwagę wziąć i przyjąć:

1. Niezbędnie jest potrzebno, ażeby gminy były zorganizowane i statutu tychże, żeby w życie weszły; przełożonym gminnym, gdyż potrzeba wymaga, by była większa władza nadana, któraby porządek i spokój w kraju zabezpieczyła, albowiem teraz wszczął się nieład, nieposłuszeństwo i rozprzeżenie i niemoralność, gdyż występca nie jest w miejscu dla przykładu drugim ukaranym, lecz w urzędzie powiatowym, lub innym sądzie karę odbywa, gdzie przy wygodach, które jego dochodzą, a nas uciemniają, chętnie i cierpliwie areszt znosi, a po wypuszczeniu łatwo rozmyślnie do podobnego postępku powraca, w tym zamiarze i celu, ażeby się napowrót do aresztu dostał, gdzie pędzi życie próżniackie a wygodne, nierównie ma sposobność przez stowarzyszenie z innymi zbrodniarzami, nabyć różnych wybiegów, sposobów do popełnienia zbrodni, do kradzieży i do wytlumaczenia się. Bywają wypadki, że człowiek jeszcze nie zupełnie zepsuty, nieogłocony z religii, czucia i wstydu, uwięziony w areszcie staje się najgorszym i skłonym do wszystkiego złego.

Dążymy więc do tego, ażeby występca, zbrodniarz za mniejsze przestępstwa, w miejscu cielesnie przez przełożonego gminy ukaranym był, ażeby kara aresztu w karę cielesną zmienioną została.

2. Zmniejszenie urzędów i urzędników; co za sobą pociągnie, że wydatki by się zmniejszyły, nam znaczną ulgę w opłatach podatków przyniosłoby.

3. Ponieważ pobór podatków monarchicznych gminom jest poruczony, ażeby reorganizacya urzędów poborczych nastąpiła, a podatki jak poprzednio, do kasy zbiorowej obwodu odwożone były.

4. Spadkowe tacy, by były zniesione, albowiem bywają wypadki, że tacy pozostały zadłużony majątek przenoszą i sukcesorowie miasto wziętku dopłacać muszą.

5. Do utrzymania szkół parafialnych, żeby właściciele większych posiadłości (dziedzice) również konkurowali i podciągnęci byli.

6. Co się tyczy pastwisk, wrębu w lasach tak na opał, jakoteż potrzebnego materiału na budowle, ażeby reforma w ten sposób nastąpić mogła, by mieszkańcy włości każdej, nie potrzebowali po ościennych wsiach pastwiska najmywać i drzewo tak na opał, jakoteż do budowli kupować i przepłacać.

7. Szarwarki od drogi tak zwanej cyrkularnej, by były zniesione a takowe za najem budowane zostały, gdyż każda gmina w swoim okręgu ma drogi komuni-

kacyjne, które w dobrym stanie utrzymać jest obowiązana; potrzeba wymaga, ażeby drzewo potrzebne na mosty z lasów pańskich bezpłatnie pociągane było.

8. Eksekucya za zaległe bieżące podatki, żeby była zniesioną, albowiem według najnowszego systemu zdarzają się wypadki, że exekutne więcej wynosi, jak zaległy podatek; w miasto tej niech będzie drugi gradus eksekucyi (sekwestracya) zaprowadzony i takowy niech przełożonemu gminy i poborecy będzie powierzona i przeprowadzona.

9. Taxy od doręczeń sądowych, dekretów, uchwał i rezolucyj, żeby zupełnie były zniesione; wszak służy powiatu są rocznie płatni, a na posłańców urzędu powiatowego, gminy od każdego Numeru domu co roku rozrepartowane datki płacą, z których utrzymanie mają.

Naostatek pokładamy zaufanie w Najwyższej Radzie Sejmu krajowego, że raczy wglądać na nasze krajowe potrzeby; mamy nadzieję że wszelkie dolegliwości i uciążenia usunięte będą i raczy się Wysoka Rada Państwa przyczynić, dla ogólnego dobra, swobody i polepszenia naszego, o co najpokorniej upraszamy.

Jakób Kardas m. p. z Bachorza.

Michał Koczelnik m. p.

Jędrzej Zubkowski m. p.

Walenty Bielecki m. p. z Chodorówki.

Wniosek naglący:

Na Sejm patrzy się cały kraj i oczekuje od niego z niecierpliwością załatwienia przynajmniej naglących potrzeb. Krótkość czasu, mianowicie nie uskutecznione sprawdzenia wyborów, niedozwalają Sejmowi teraz już zająć się kardynalnemi potrzebami kraju. Jakkolwiek nie jest na teraz w stanie rozwinąć całą swoją działalność, wszelako należy skreślić stanowisko, na którym chce stanąć w późniejszych swoich pracach i tym sposobem dać krajowi rękojmię, że odpowiada zaufaniu, jakie kraj w nim pokłada.

Autonomia i narodowość są podwaliny, na których chcemy swobody nasze ustawić i utrwalić.

Wnoszę zatem, W. Sejm raczy polecić Wydziałowi, ażeby dla przyszłego posiedzenia następujące kwestye opracował:

1. O polepszeniu bytu materyalnego niższego kleru łacińskiego i ruskiego.
2. O języku w administracyi, szkołach i sądach.
3. O samorządzie gmin i ustawie dotyczącej.
4. O zaprowadzeniu ustnego i publicznego postępowania we wszystkich gałęziach sądownictwa.
5. Rewizyę statutu i ordynacyi wyborczej.

Oktaw Pietruski m. p.

Włodzimierz Baworowski m. p.

Leoncyusz Wybranowski m. p.

Tomasz Horodyski m. p.

Włodzimierz Cielecki m. p.

Leon Skorupka m. p.

Karol Rogawski m. p.

Wiktor Zbyszewski m. p.

Posel Potocki przedstawił imieniem komisji następujący wniosek:

„Sejm uchwala:

Wydział Sejmowy przedłoży Sejmowi wygotowany projekt do ustawy gminnej.“

Wniosek jednomyślnie przyjętym został.

Dalej przedstawił posel Potocki następujący wniosek:

„Sejm uchwala:

Sejm poleca Wydziałowi sejmowemu rozpoznać wniosek tyczący się polepszenia bytu materyalnego niższego kleru łacińskiego i grecko-unickiego i zdać z niego Sejmowi sprawę.“

Poseł Guszalewicz wniósł, ażeby przedmiot powyższy nie odsyłać do Wydziału sejmowego, ale takowy odłożyć do najbliższego Zebrania sejmowego.

Wniosek posła Guszalewicza większością przyjętym został, przezco wniosek komisji specjalnej upadł.

Dalej przedstawił poseł Potocki następujący wniosek:

Wniosek o zaprowadzeniu ustnego i jawnego postępowania w sądownictwie, odesłany do rozpoznania do Wydziału sejmowego.

Wniosek ten jednogłośnie przyjętym został.

Referent komisji specjalnej poseł Smarzewski przedstawił w skutek następujących dwóch wniosków :

Wysokie Zgromadzenie!

Ubożsi posiadacze gruntów mniejszych i chałup po wsiach są uciskani przez lichwiarzy, wnoszę, ażeby Wysokie Zgromadzenie zastanowiło się nad środkami dla otworzenia kredytu dla tychże, chociażby po za obrębem Galicyi, zanim jeszcze zaprowadzone będą pomniejsze zakłady kredytowe dla włościan krajowe, zanim sporządzona będzie tabuła posiadłości mniejszych wiejskich.

Potrzeba zaś otworzenia kredytu takowego jest nagląca, albowiem zwyczajna stopa odsetkowa dla włościan jest 3 centy od jednego reńskiego austr. wal. na tydzień a zatem 156 %, mówię sto pięćdziesiąt sześć procentu, a i większa jeszcze, jeżeli parcele gruntowe poszły w zastaw, każde półrocze, każdy miesiąc przynosi więc nową klęskę dla dłużnika i stawia niemożność wydobycia się z długów; sądzę, że za solidarną poręką gmin, potwierdzoną przez c. k. urzęda, mogłyby się stać przystępnymi dla włościan naszych stosunkowo do ich nieruchomego majątku, większe instytucje kredytowe. Dodaję że na teraz potrzebaby dla każdej wsi zaciągnąć pożyczkę, ściągającą sumę drobnych długów, które ciążą na biednych gospodarzach, za których gromada zareczyć zechce; — ja i podpisani prosimy o dyskusję nad tym przedmiotem, jeżeli zaś do onego celu niezbędną była tabuła, razem o dyskusję nad najrychlejszem zaprowadzeniem tabuły posiadłości mniejszych wiejskich.

Dnia 23. kwietnia 1861.

X. Michał Kurzyłowicz m. p. Poseł z okręgu wyborczego Trembowli.

Leon Polowy m. p.

Bazyli Fortuna m. p.

Antoni Dobrzański m. p.

Stefan Kaczała m. p.

Bitous Teodor m. p.

Julian Nehrebecki m. p.

Józef Łoziński m. p.

Guszalewicz m. p.

Pietrusiewicz m. p.

Dzerowicz m. p.

Juzyczyński m. p.

Malinowski m. p.

Trzeszczakowski m. p.

Antoni Pawęcki m. p.

Kuziemski m. p.

Ginilewicz m. p.

Z powodu iż prawo o księgach tabularnych dla posiadaczy mniejszych czyli nietabularnych w życie dotychczas nie wprowadzono,

Z powodu, że przez to jedyny środek kredytu posiadaczom gruntów nietabulowanych zupełnie odjęty, którzy nie mogą dać żadnej pewnej hipoteki, przy zdarzonym nieszczęściu lub potrzebie nagłej pieniężnej, przymuszeni są szukać ratunku li tylko w lichwiarskiej pożyczce, co pociąga za sobą upadek i nędzę tylu posiadaczy gruntów mniejszych; — przedstawiamy Prześwietnemu Zgromadzeniu następujący wniosek :

Izba Prześwietna uchwali jak najprędzej wprowadzenie w życie prawa o księgach tabularnych dla posiadaczy mniejszych. —

Lwów dnia 23. Kwietnia 1861.

Józef Baum m. p. Poseł z gmin wiejskich Wadowice, Kalwarya i Andrychów.

Karol Rogawski m. p.

Walery Wielogłowski m. p. Poseł z gmin wiejskich Liszki, Krakowa, Mogiła i Skawina.

Ludwik Ruczka m. p. Poseł z Ropeczyc.

Zygmunt Zatwarnicki m. p. Poseł miasta Stryja.

Michał Kmietowicz m. p.

Krawczyk Franciszek m. p. Poseł Kent, Oświęcima i Białeckiego powiatu.

Następujący wniosek :

Sejm poleca Wydziałowi rozpoznać ten ważny przedmiot i w swoim czasie zdać z niego sprawę Sejmowi.

Wniosek ten jednogłośnie przyjęty został.

W końcu przedstawił sprawozdawca komisji specjalnej, Kornel Krzczunowicz następujący wniosek :

Sejm uchwali, ażeby nafta uważaną była jako nie należąca do regalu górniczego, i ażeby rozporządzenie ministeryalne z 16. Listopada 1860 l. 32.782, które naftę uważa za należąca do regalu górniczego, zostało cofnięte.

Wniosek jednogłośnie przyjęty został.

Xiążę Marszałek w porozumieniu się z Wysoką Izbą następujące posiedzenie na dzień 26. Kwietnia 1861 o godzinie 10. przed południem przeznaczył.

Posiedzenie o pół do trzeciej po południu zamknięte zostało.

We Lwowie dnia 25. kwietnia 1861.

L. Sapięha m. p.

Zygmunt Zatwarnicki

sekretarz m. p.

Kazimierz Grocholski

sekretarz m. p.